

БИБЛИОТЕКА КАО ПРОМОТЕР И НОСИЛАЦ ИДЕЈЕ О РАЗВОЈУ КУЛТУРНОГ ТУРИЗМА

САЖЕТАК | Рад се заснива на представљању могућности и потенцијала библиотека у развоју туристичке понуде, посебно уколико је туризам једна од значајнијих привредних грана локалне заједнице. Препознавање повољних услова за развој културног туризма и позиционирање библиотека као водећих институција у тој области, које се умрежавају са туристичким сектором, али предњаче у области културе у туризму, представља значајну тачку у развоју библиотека и библиотечке делатности. На тај начин библиотеке привлаче пажњу и утичу на промену уобичајене представе о себи као статичним, традиционалним чуварима културне баштине.

У раду ће бити представљено неколико летњих активности Народне библиотеке „Вук Караџић” у Великом Градишту, од Библиотеке на Сребрном језеру, преко сарадње са путујућом позоришном трупом из Француске до песничке манифестације у амбијенту једног од најзначајнијих културних локалитета општине - Рамској тврђави. Све активности су се заснивале на исцрпном коришћењу постојећих ресурса, умрежавању са појединцима и институцијама, а поједине су направиле значајан искорак у области маркетинга, односно коришћења друштвених мрежа у циљу презентације рада и ресурса Библиотеке.

КЉУЧНЕ РЕЧИ | културни туризам, Библиотека на Сребрном језеру, друштвене мреже, Рамска тврђава, Дунав

(НЕ)МОГУЋНОСТИ УСЛОВЉЕНЕ ПАНДЕМИЈОМ: ТАЧКА ГЛЕДИШТА

Уколико је туризам једна од најважнијих привредних грана локалне заједнице, а уз то сте и сами туриста и љубитељ истраживања других култура у свим њеним видовима, али и професионални чувар локалног културног идентитета, што вас све чини додатно освешћеним у којој мери су култура и туризам испреплетане делатности, то представља добро полазиште за позиционирање установе културе као лидера у развоју културног туризма. Упркос свим потенцијалима, да би се прешао пут од идеје до реализације потребно је усагласити низ фактора који би требало да доведу до жељеног резултата. Упорност, знање, ентузијазам, интуиција и посвећеност професији коју заступате и мисији у коју верујете, најзначајнији су предуслови за коначну реализацију идеје, иако пут уме бити дуг и нимало лак.

Народна библиотека „Вук Караџић” најстарија је институција културе у општини Велико Градиште и дуго је била једина установа која је обављала библиотечно-информациону делатност, али неретко и послове туристичког инфо-центра, музеја, центра за културу итд. Упркос развоју других институција у општини, Библиотека, како због дуге традиције, тако и због чињенице да се налази у једној од најлепших зграда и на атрактивној локацији, и даље представља културни и информациони сервис грађана, а формирањем кутка на Сребрном језеру, које је најзначајнија туристичка тачка наше општине, показало се да је једина установа која пружа библиотечно-информационе услуге и свима онима који пролазе, са краћим или дужим задржавањем, кроз наш град.

Услови за реализацију идеје, која није ни нова ни посебно оригинална, да се на шеталишту поред плаже на Сребрном језеру отвори библиотечки кутак некада су сасвим необичне природе и резултат су одређених околности. Ширење пандемије довело је до прекида уобичајених активности, културних програма и сусрета, а како су се новонастале околности настављале, библиотекари су били приморани да преосмисле видљивост установа које, упркос свему, нису престајале са радом. Дакле, после извесног времена схватили смо да уколико не можемо кориснике без рестрикција да пустимо у библиотечке затворене просторе, треба променити начин, а кад околности то дозволе, и место сусрета. С друге стране, пандемија је парадоксално допринела томе да мања места, посебно уколико се одликују природним лепотама и повољном географском позицијом, поново оживе и постану идеална места за рад онлајн и бег од градског живота који је, у условима пандемије, изгубио многа своја преимућства.

Библиотеке у туристичким местима нису новина ни у нашој земљи, нити у свету; понекад су то званично организовани пунктови, а неретко само полице са књигама постављене на видном месту (често и на самој плажи) које функционишу по принципу слободног приступа и препуштене су савести читалаца који се могу сами послужити, али и задржати жељену публикацију. Без обзира на концепт поставке, суштина формирања библиотека у туристичким местима заснива се на свести да су одмори све чешће једино време за читање књига, а свакако и на идеји да је читање најбољи начин да се искористи слободно време, подсећајући да моћ књиге почива на начелу *prodesse et delectare*, те су на тај начин библиотеке промотери активног одмора, односно ширења знања кроз забаву и релаксацију.

БИБЛИОТЕКА НА СРЕБРНОМ ЈЕЗЕРУ

Сребрно језеро, иако представља део Великог Градишта, поседује издвојено насеље Бели Багрем, у којем се поред бројних смештајних капацитета намењеним туристима, налази и велики број викендица и приватних кућа чији власници живе у већим градовима, најчешће у престоници која је удаљена нешто више од сата вожње, и који често велики део године проводе управо изван градске гужве. Повољан географски положај, обала реке Дунав, али и близина бројних културно-историјских локалитета, одавно су привлачне туристима, али и онима који желе да слободно време, али и пензионерске дане проведу у природном и мирном окружењу.

Идеја о отварању библиотечког пункта на Сребрном језеру постојала је одавно, али зашто до сада није реализована, тешко је објаснити. Но, време пандемије имало је и своје добре стране - вишак времена и незадовољство изазвано обустављањем готово свих програмских активности омогућили су нам да добро осмислимо овај пројекат и да га, почетком летње туристичке сезоне, свечано представимо и ставимо у службу корисника.

Када смо превазишли првобитне препреке које би могле бити тема посебног рада, а чиниле су их уобичајене потешкоће попут немотивисаности, незаинтересованости и страха од непознатог који често представљају тачку спотицања библиотечких радника и могу онемогућити развој библиотеке уколико се занемаре, потом финансијска ограничења, тражење погодне локације и техничког решења библиотечког пункта, а при свему томе свесни да идеја није оригинална (иако је реткост у српској библиотечкој пракси), осмишљавали смо начине

како да је таквом учинимо. Идеју која није иновативна по себи, покушали смо да учинимо видљивом и атрактивном, представљајући овај културни садржај на интересантан начин и креирајући га на принципима прилагођеним за туристичке сврхе.

Дугогодишње искуство у раду које нам је потврдило важност менаџерских вештина, посебно значајних у погледу успостављања партнерства и умрежавања са различитим секторима, наметнуло је питања одговарајуће сарадње са појединцима или институцијама који нам могу разрешити многе дилеме, научити нас и усмерити како да представимо и прилагодимо културни производ за потребе туризма, сектора чију важност разумемо, али није део нашег професионалног миљеа. Подразумевало се да присуство у виртуелном свету мора претходити материјалној реализацији идеје. Из тог разлога одлучили смо да у овом случају затражимо помоћ од младих који се у виртуелном свету друштвених мрежа, које су важан део свакодневнице, а неретко и једини извори информација, најлакше сналазе. Захваљујући доброј институционалној сарадњи, окупили смо средњошколце у библиотеци и активно их укључили у рад. На тај начин добили смо нове сараднике, чак и нове читаоце, али и проширили и променили сопствена знања о друштвеним мрежама. Добро познавање локалних ресурса императив је библиотекарског позива, захваљујући томе успоставили смо сарадњу са маркетиншким стручњацима, и то светским путницима који своје путописе објављују путем интернета: блогова, инстаграм и фејсбук профила, јутјуб канала (<http://stiklakafakravata.com>), који су реткост у мањим срединама али, срећом, не и у нашој. Овом сарадњом коначно смо одговорили на изазов који је пандемија поставила пред нас: активирање различитих виртуелних начина комуникације и представљање рада на иновативан, савремен и другачији начин. Добро осмишљена кампања коју смо пласирали на друштвене мреже, а у којој су учествовали средњошколци, али и библиотекари (за које је снимање „рилсова“ за Инстаграм био посебан изазов) и која је претходила самом отварању библиотечког пункта, али којом се није откривало где ћемо се и на који начин изместити из библиотеке, изазвала је велику пажњу и пробудила знатижељу и оних који нису наши корисници, нити посетиоци програма библиотеке.

Свечани почетак рада библиотечког пункта обележен је уметничким програмом који су извеле позната српска глумица Горица Поповић (која већ деценијама слободно време проводи у својој викендици на Сребрном језеру и дугогодишњи је члан наше библиотеке, а са којој смо тек овим поводом успоставили успешну и лепу сарадњу која ће се још развијати) и вокална уметница Биља Крстић. Захваљујући тој сарадњи и њиховом учешћу у промоцији

библиотечког пункта, добили смо и изузетну медијску пажњу - вест о библиотеци на Сребрном језеру објављена је на националној телевизији, дневним новинама, интернет порталима. О овом догађају су извештавале и медијске куће којима култура није домен интересовања, а један од наслова гласио је: „Горица Поповић и Биља Крстић на један дан постале библиотекарке”, што је представљало добру рекламу за библиотечку струку и корак ка промени стереотипа да је библиотекар/ка непопуларно и неинтересантно занимање.

Формирање библиотечког кутка на шеталишту на Сребрном језеру, надамак главне плаже, испунило је, чак и превазишло наша очекивања. Искуство колега из других библиотека (знатно већих у урбанијим срединама) који су реализовали сличне пројекте, користило нам је у постављању реалних очекивања и објективном сагледавању успеха наше иницијативе која тек треба да заживи. Циљ је био заинтриговати, бити занимљив и изаћи из познатог простора, али се нисмо надали великом успеху током прве сезоне. Од почетка смо били свесни да би делатност туристичког библиотечког кутка требало надоградити и обогатити осмишљавањем континуиране програмске активности, културним и едукативним догађајима којих на Сребрном језеру готово да нема. Но, то је свакако план за наредне године. Међутим, поврх тога, наш летњи кутак радио је од почетка јула до средине септембра, са свакодневним посетиоцима. Поред позајмљивања књига, показало се да је пункт на шеталишту изузетно важан као туристички инфо-центар, па су библиотекарке пружале бројне корисне информације посетиоцима и биле спона између званичног инфо-центра који се, за разлику од библиотеке, не налази у туристичком епицентру Сребрног језера.

ФРАНЦУСКО-РУМУНСКА ПОЗОРИШНА ТРУПА И ПРОЈЕКАТ „ДАНУБИЈА”

Лични контакти често могу изнедрити изузетне примере разноврсних видова сарадње, а производи и резултати повезивања са другима несагледиви су у својим могућностима. Узгредни предлог пријатеља Библиотеке да нас повеже са путујућом француско-румунском позоришном трупом коју чини брачни пар мултимедијалних уметника и њихово двоје деце и која се одважила да упозна земље и људе који живе на обалама реке Дунав, спуштајући се бродом од његовог извора до ушћа у Црно море, пружио нам је јединствену прилику да библиотеку, али и нашу варошицу, представимо као значајну станицу на овој дунавској вишемесечној авантури и да на тај начин допринесемо развоју културног туризма који је, верујемо, значајни, а ипак недовољно развијени сегмент туристичке понуде наше општине.

Од првобитне идеје да се ова путујућа дружина кратко задржи у Великом Градишту, захваљујући преговарачким вештинама, али и великом ентузијазму да представимо лепоте нашег града и богатство завичајне културне баштине, како из прошлих времена, тако и у садашњем тренутку, успели смо да ове несвакидашње посетиоце задржимо неколико дана у нашем граду (дуже него у европским метрополама са Дунава, попут Беча, Будимпеште, Београда), али и да наша библиотека постане регионални носилац пројекта и један од значајнијих партнера на дугој дунавској рути кроз неколико земаља и мноштво градова.

Циљ путовања супружника из Стразбура, Француза и Румунке, било је упознавање и саживљавање са животом на водама или уз обалу европске реке Дунав и људима који живе у контакту са њом. По повратку у Француску, припремили су мултимедијалну представу од материјала који су прикупили током путовања, а која ће ускоро бити премијерно представљена у Стразбуру и са којом планирају да изнова пређу дунавску руту. У нашем граду представили су своје путовање до тог тренутка, а ми њима у неколико дана показали залазак сунца на Рамској тврђави, такмичење виолина на дунавском кеју у оквиру фестивала „Царевчеви дани“, Горицу Поповић која им је рецитовала песме великих српских песника о Дунаву, које смо и превели за ту прилику, упознали их са локалним ликовним уметницима, професорима, локалцима који познају завичајно културно наслеђе, угостили домаћим специјалитетима и уз одговарајуће поклоне (који на различите начине промовишу разноврсне аспекте националне културе), испратили до суседа, тврђаве Голубачки град, коју смо заједно посетили. Стицајем случајних околности (ако оне уопште постоје), преводилац приликом њиховог представљања у библиотеци био је дугогодишњи лектор за француски језик на Филолошком факултету у Београду, који је својевремено награђен орденом Легије части, што је било још једно у низу изненађења за путнике, па су, након одласка, у извештају на друштвеним мрежама о том делу путовања на изузетан начин представили и Велико Градиште и људе које су у њему упознали, не скривајући своје изненађење и одушевљење.

Нама, представницима локалне библиотеке, сарадња на овом пројекту донела је дивне сусрете, успешан и инспиративан интеркултурни дијалог, нове сараднике, али и побољшала имиџ установе - мале библиотеке која има капацитета и умећа да далеко превазилази скромне локалне оквире и да трансформише малу варош у културни кутак у којем ће се срести и упознати различити људи и културолошки идентитети.

МАТИЈА НА ДУНАВУ

Колико год били свесни важности унапређења и иновација програма које одржавамо, морамо се стоички суочити са чињеницом да бројне околности утичу на наш рад и да иако знамо правац који треба да следимо, неретко је потребно да прођу и године док се не одважимо да променимо ток већ утабаних стаза. Пример за то је и песничка манифестација „Рамски сутони“, коју наша библиотека већ низ година одржава као једини програм у простору обновљене Рамске тврђаве, а пре тога надомак ње, међу зидинама караван-сараја. Ова манифестација основана је деведесетих година прошлог века са циљем да се представи завичайно песничко стваралаштво, али и да се оживи један специфичан амбијент средњовековне тврђаве која се налази у селу од само неколико стотина становника, на обали Дунава, у изузетном природном окружењу, али и на повољном географском положају. Село Рам одликује богата историјска прошлост о којој сведоче археолошка налазишта и артефакти који су пронађени на овом подручју. У непосредној близини налази се римски војни логор Ледерата, остаци келтске културе, тврђава и караван-сарај из периода владавине турског султана Бајазита II, али и сведочанства о значајним догађајима и из новијих времена. Чак је и Вук Караџић једно време радио у Раму као цариник.

Песничка манифестација која је започета деведесетих година под називом „Рамска свитања“, одржана је само три пута, прекинута и обновљена пре осам година под новим именом које директно упућује на залазак сунца који је на овом месту јединствен и спектакуларан. Континуитет од осам година формирао је препознатљив идентитет ове манифестације, делом и због чињенице да је једини програм који се одржава на овом локалитету, али упркос томе што се сваке године настојало да учешћем еминентног говорника који ће је отворити и наступом квалитетних музичких састава подигне ниво манифестације, песнички сусрети остали су у локалним оквирима, окупљајући завичайне песнике читавог Браничевског округа.

С обзиром да је овогодишња манифестација једанаеста по реду, рачунајући све године одржавања, улазак у нову декаду био је добра прилика да се заокружи досадашњи рад, али и најави ново поглавље које би требало да буде корак напред у односу на локални караткер претходних програма. Прилика за то указала се и као почетак сарадње са тврђавом „Голубачки град“, па смо осмислили зеједнички програм под обједињујућим називом „Матија на Дунаву“, који је представљен плакатом на којем су се нашле две дунавске тврђаве: Рамска и Голубачка, али и две општине као партнери на заједничком пројекту, што

до тада није био случај. Заједнички програм састојао се из два сегмента: „Рамских сутона“ на којима је наступио један еминентни песник, академик Матија Бећковић и програмом „Кад дођеш у Голубачки град...“ где је представљена изложба и песничко вече овог изузетног уметника. Дакле, била је то нека врста дводневног путујућег песничког каравана са једним од највећих српских песника данашњице.

„Рамски сутони“ традиционално су одржани на платоу испред Рамске тврђаве са сценографијом коју је чинио Дунав у заласку сунца, Матијом, који је говорио љубавну поезију која чини посебно важан део његовог песничког опуса, а у потпуности је у складу са амбијентом, уз глумицу Горицу Поповић у улози водитељке програма и одговарајући музички штимунг уз виолу и виолину у извођењу састава „Со куки“. Непоновљив песнички доживљај у магичном амбијенту окупио је бројну публику, чак и оне који нису љубитељи оваквих догађаја, али и медије, па је прилог о „Рамским сутонима“ у два термина емитован на националној телевизији, али и на локалним ТВ станицама и интернет порталима.

Сутрадан, међу зидинама монументалне тврђаве „Голубачки град“ представљена је изложба о Матији Бећковићу, ауторке Драгане Типсареве из Краљева, која прати песников живот и опус минуциозно и темељно, и приређено је песничко вече на којем је Матија говорио своје стихове, али у другачијем лирском тону од оног пред Рамском тврђавом. Оба песничка догађаја привукла су велику пажњу публике међу којима су засигурно били и бројни туристи, с обзиром да се овај програм одвијао у жеку летње туристичке сезоне. Оживљавање два изузетно важна споменика културе уметничким програмима, са учешћем врхунских гостију и професионализам у свим аспектима организације, али и удруживање ресурса, стручњака и идеја, представља сигуран и стабилан пут за унапређење културног туризма на локалном, али и регионалном нивоу.

СВИ ПУТЕВИ ВОДЕ У БИБЛИОТЕКУ

Медијска видљивост, квалитет програма, сарадња са стручњацима у различитим областима, промоција библиотеке и њених услуга од стране познатих личности, активност на друштвеним мрежама, приметно су утицали на промену представе о библиотеци као статичној установи традиционалног типа и једностраности њене делатности. Па тако, реципрочно, партнери и програми су почели да налазе библиотеку, стварајући нове мостове сарадње.

Тако је, по други пут, Библиотека овог лета била партнер Удружењу грађана

„Великоградиштанска гитаријада“ у организацији истоименог догађаја, тродневног музичког фестивала на којем се такмиче млади рок бендови, којем је претходио програм „Недеља рока“, одржан у просторијама Библиотеке. Поред уобичајених библиотечких активности као што су промоције књига, које се могу довести у везу са поменутиим догађајем попут књиге есеја „Поп књижевност“ Мухарема Баздуља, која говори о везама књижевности и музике, у Библиотеци је приређена изложба фотографија о градиштанској рок сцени од друге половине прошлог века па до данас, одржана је трибина о панк музици, представљали су се бендови, давали интервјуи, снимали телевизијски прилози. Библиотека је тако постала популарно место сусрета различитих генерација и разноврсне публике, речју, „дневна соба заједнице“, у чему се и огледа њена најзначајнија улога, што би требало да буде и мисија сваке модерне установе културе, не заборављајући њен културолошки и едукативни утицај.

С друге стране, библиотечки кутак на Сребрном језеру, постао је током летње сезоне и обавезна станица, али и подстакао посете Библиотеци у граду, бројних учесника карате кампа који води наша прослављена спортисткиња Тања Петровић. Заједничким снагама, библиотекара и познате каратисткиње, полазници кампа су се учлањавали у библиотеку, позајмљивали књиге које би читали током свог двонедељног боравка на Сребрном језеру, али и посећивали културне програме које смо организовали.

За крај прве летње сезоне Библиотеке на Сребрном језеру, а уједно и као најава да ће следеће године рад бити обogaћен и културним програмима, припремљена је изложба уметничких рукотворина Горице Поповић која је представила свој хоби - вез, пачворк, сликање на дрвету, уз певачки наступ ученица средње школе које изводе етно музику, чиме је и свечано затворен библиотечки пункт до следећег лета.

Испоставило се да то још увек није крај учешћа Библиотеке у Културно-туристичком лету општине Велико Градиште, јер смо, неочекивано, на предлог оснивача, добили прилику да организујемо концерт Биље Крстић и Бистрика на платоу испред Рамске тврђаве. Иако је то био нови изазов који је захтевао посебне припреме амбијента који још увек није у потпуности инфраструктурно довршен, успешно смо реализовали и тај програм. Чланови овог ансамбла били су посебно инспирисани амбијентом и задовољни организацијом концерта, као и бројна публика која је допринела дивној атмосфери. Библиотека је примила много похвала и израза захвалности од својих суграђана, а Биља Крстић и њени сарадници путем друштвених мрежа изражавали су одушевљење и захвалност, као драгоцену препоруку и промоцију наше установе. На тај начин смо

завршили културно-туристичку сезону и вратили се у простор Библиотеке, обновљене енергије и са новим идејама за наредно лето.

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Помак у развоју културног туризма општине Велико Градиште који се овог лета највише огледао у квалитетним и разнородним програмима у организацији Библиотеке, чувара културног идентитета и живота локалне заједнице, резултат је дугогодишњег искуства, личних залагања, ентузијазма, али и храбрости да се искорачи из уобичајеног, познатог окружења. Успешна реализација активности, као и позитивне реакције корисника (без обзира да ли је реч о читаоцима или посетиоцима програма; суграђанима или туристима), повољно су утицали на самопоуздање свих оних који представљају огледало једне установе, али и на промену перцепције код оних који доносе важне одлуке за рад локалних установа, а који често нису свесни значаја, могућности и утицаја библиотека у локалним срединама. Удруживање и повезивање са стручњацима и институцијама од изузетног је значаја за успешан рад установа које саме немају довољно капацитета да реализују бројне идеје, а способност да се граде и негују добри партнерски односи, вештина је коју треба подстицати код свих запослених. И на крају, културни туризам, који код нас још није довољно развијен, шанса је за развој библиотека у туристичким местима и могућност за преузимање водеће улоге у стварању спона између културе и туризма.

ЛИТЕРАТУРА И ИЗВОРИ

Đukić Dojčinović, Vesna. *Kulturni turizam*. Beograd: Clio, 2005.

Међународна сарадња библиотеке: зборник радова са сјучној скуја са међународним учећшем Међународна сарадња библиотеке, 3. и 4. октобар 2019. Уредник Катарина Јаблановић. Краљево: Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, 2019.

Miler, Žoel i Žan-Luj Miler. *Menadžment biblioteka: rukovođenje zaposlenima*. Beograd: Clio; Narodna biblioteka Srbije, 2006.

IFLA/UNESKO, Манифест за јавне библиотеке, 1994.

Миленковић, Драган. *Рам - кайија Балкана: насеље и шврђава на Дунаву*. Београд: Сигнатуре, 2021.

Рамски сунџони, зборник песама 2016-2019. Уредник Милена Димитријевић. Велико Градиште: Народна библиотека „Вук Караџић“, 2019.

MILENA DIMITRIJEVIĆ
Public Library "Vuk Karadžić", Veliko Gradište
direktor@bibliotekavg.com

LIBRARY AS A PROMOTER AND BEARER OF THE IDEA ON THE DEVELOPMENT OF CULTURAL TOURISM

SUMMARY | The paper is based on presenting the possibility and the potential of libraries for the development of tourist offering, especially if tourism is one of the most important branches of industry of a local community. Recognizing the advantageous conditions for the development of cultural tourism and positioning the libraries as leading institutions in the field - which are networked with the tourist sector, but are forerunners in the field of culture in tourism - are important points in the development of libraries and their activities. In this way libraries attract attention and affect the change of a usual image of libraries as static, traditional keepers of cultural heritage.

The paper will present several summer activities of the Public Library "Vuk Karadžić" in Veliko Gradište, from the library on Srebrno jezero, to cooperation with the travelling theater from France, to poetic manifestation in the ambiance of one of the most significant cultural localities in the municipality - the Ram fortress. All activities were based on the exhaustive usage of existing resources, and networking with individuals and institutions, while some activities marked a significant step forward in the field of marketing, i.e. using social networks with the aim to present the work and resources of the library.

KEY WORDS | cultural tourism, the library at Srebrno jezero, social networks, the Ram fortress

МИЛЕНА ДИМИТРИЕВИЧ
Народная библиотека имени Вука Караджича, Велико Градиште
direktor@bibliotekavg.com

БИБЛИОТЕКА КАК ПРОПАГАНДИСТ И НОСИТЕЛЬ ИДЕИ РАЗВИТИЯ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМА

РЕЗЮМЕ | В докладе обосновывается потенциал библиотек и их несомненная помощь в развитии туристического контента, особенно когда туризм является одной из главных экономических отраслей региона. Признание благоприятных условий для развития культурного туризма и позиционирование библиотек как ведущих учреждений в этой области, которые связаны с сектором туризма, но являются лидерами в области культуры в туризме, представляет собой важный момент в развитии библиотек и библиотечной деятельности.

Библиотеки влияют на факторы формирования культурного туризма, создавая благоприятные условия для его развития. Наблюдается трансформация роли библиотек и построение сети с туристическим сектором. Библиотеки становятся лидерами культуры в сфере туризма. Это важный этап в развитии библиотек и библиотечной деятельности. Таким образом библиотеки привлекают на себя внимание и отказываются от привычного имиджа - неподвижных традиционных хранителей культурного наследия.

В докладе будут представлены несколько летних мероприятий Народной библиотеки имени Вука Караджича в Великом Градиште: от Библиотеки на Серебряном озере, сотрудничества с труппой передвижного театра из Франции до поэтических вечеров в сердце крепости Рам, одного из самых важных культурных памятников в муниципалитете. Все мероприятия были основаны на исчерпывающем использовании существующих ресурсов, нетворкингу с частными и юридическими лицами. Некоторые библиотеки сделали значительный шаг вперед в области маркетинга, они используют социальные сети для продвижения своей деятельности и ресурсов библиотеки.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА | культурный туризм, Библиотека на Серебряном озере, социальные сети, крепость Рам